

S P R A W O Z D A N I E

ZA ROK 2014

**Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W BYTOWIE**

Spis treści:

I Działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w zakresie ograniczenia marginalizacji osób i rodzin.....	4
I.1 Cele i zadania MOPS	4
I.2 Dane liczbowe z realizacji zadań MOPS	5
I.3 Obszary marginalizacji i wykluczenia społecznego osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej.....	7
I.4 Struktura dochodów i wydatków za 2014 r.....	9
I.5 Realizacja zadań w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bytowie według rozdziałów klasyfikacji budżetowej.....	12
II Inna działalność Ośrodka.....	29
II.1 Prace społeczno – użyteczne:	29
II.2 Zadania z zakresu pomocy społecznej zlecone do realizacji innym podmiotom.....	30
II.3 Poradnictwo specjalistyczne	31
II.4 Akcja świąteczna 2014	33
II.5 Pomoc żywnościowa.....	34
II.6 Współpraca z Policją	36
II.7 Przeciwdziałanie bezdomności	37
III Struktura organizacyjna i kadra.....	44
IV Potrzeby i założenia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na rok 2015... 45	
V Potrzeby i założenia w zakresie pomocy społecznej w gminie Bytów na rok 2015. 45	
Spis tabel.....	46

Wprowadzenie

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bytowie funkcjonuje, jako gminna jednostka organizacyjna pomocy społecznej, która na poziomie lokalnym realizuje zadania skierowane na wsparcie i poprawę warunków życia mieszkańców naszej gminy. Utworzenie i utrzymanie Ośrodka jest zadaniem własnym gminy o charakterze obligatoryjnym. Działalność Ośrodka w 2014 r. wpisała się w ramy lokalnej polityki społecznej i była zgodna z realizacją głównych celów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bytów przyjętą przez Radę Miejską uchwałą w 2010 r. Podstawowym aktem prawnym regulującym działalność Ośrodka jest ustawa o pomocy społecznej. Ponadto MOPS realizuje zadania wynikające z innych aktów prawnych a w szczególności: ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o systemie oświaty, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych, ustawie o ochronie zdrowia psychicznego.

Obowiązek przedstawienia rocznego sprawozdania z działalności Ośrodka wynika z treści art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz potrzeb w zakresie pomocy społecznej.

I Działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w zakresie ograniczenia marginalizacji osób i rodzin

I.1 Cele i zadania MOPS

W celu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu Ośrodek nasz realizował zadania mające na celu:

- ograniczenie marginalizacji osób i rodzin poprzez wspieranie zmierzające do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka, poprzez realizację świadczeń pomocy społecznej,
- zapobieganie i przeciwdziałanie sytuacjom utrudniającym życiowe usamodzielnienie osób i rodzin, oraz ich integracji ze środowiskiem poprzez realizację pracy socjalnej, poradnictwa, prac społecznie - użytecznych i asystenturę rodzin,
- rozwój niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- udzielanie pomocy w formie świadczeń rodzinnych,
- udzielanie pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- prowadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych,
- udzielanie pomocy w sprawie stypendiów i zasiłków szkolnych.

W zakresie realizacji powyższych celów współpracowaliśmy z instytucjami i organizacjami społecznymi np.: Centrum Integracji Społecznej, Wielobranżową Spółdzielnią Socjalną „Pionier” Komendą Powiatową Policji, Sądem Rodzinnym, szkołami, placówkami służby zdrowia, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, Powiatowym Urzędem Pracy, Fundacją „Sprawni Inaczej”.

Ośrodek realizował zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym, zadania własne oraz zadania zlecone przez administrację rządową. Pomoc udzielana była w formie pieniężnej (w naturze lub w usługach), pracy socjalnej. Ośrodek realizował również aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu, tj. prace społecznie-użyteczne, zadania z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zajmował się dodatkowymi zadaniami niewchodzącymi w zakres pomocy społecznej tj.: realizację świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, prowadził

postępowania wobec dłużników alimentacyjnych i realizował pomoc materialną dla uczniów.

Sporządzane były sprawozdania kwartalne, półroczne i roczne z realizacji zadań i wydatków budżetowych, które były przekazywane przez systemy informatyczne do jednostek nadrzędnych.

Jednostka koordynowała działania związane z przygotowaniem dokumentów dla Rady Gminy Bytów z realizacji *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bytów, Gminnego programu wspierania rodziny, Oceny zasobów pomocy społecznej oraz Programu ochrony zdrowia psychicznego dla gminy Bytów.*

Dokumenty przedstawiające stan realizacji zadań za dany rok przygotowuje się na podstawie informacji uzyskanych z MOPS i innych instytucji, placówek oraz organizacji społecznych.

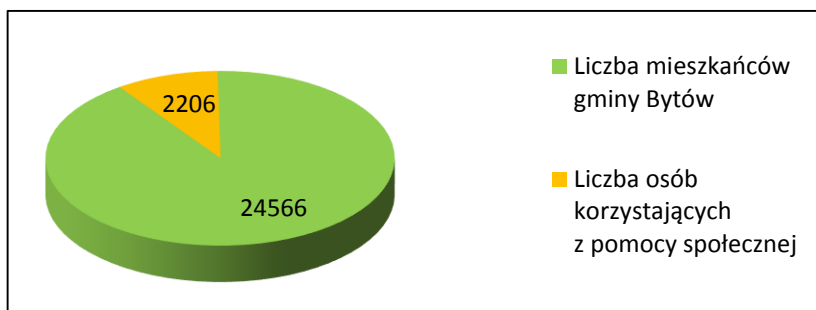
I.2 Dane liczbowe z realizacji zadań MOPS

W 2014 roku Ośrodek skierował swoją ofertę pomocową do osób i rodzin, które z różnych przyczyn znalazły się w trudnej sytuacji życiowej.

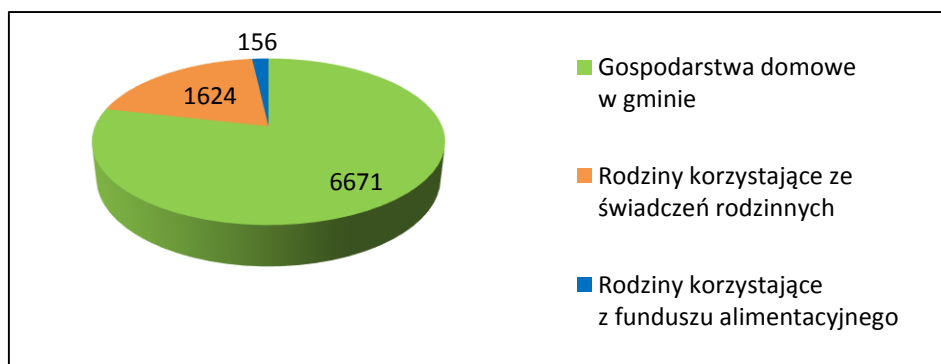
W ubiegłym roku gmina Bytów liczyła 24 566 mieszkańców. Wsparciem Ośrodka w poszczególnych kategoriach świadczeń objęto następującą liczbę środowisk:

Lp	Kategoria świadczeń	Ilość środowisk objęta pomocą
1	Pomoc społeczna	792
2	Świadczenia rodzinne	1624
3	Fundusz alimentacyjny	156
4	Pomoc materialna dla uczniów	
	- stypendium szkolne	294
	- zasiłek szkolny	11

W roku sprawozdawczym ze świadczeń pomocy społecznej korzystało około 9% mieszkańców naszej gminy.

Przyjmując, że gmina Bytów liczy 6 671 gospodarstw domowych¹, liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego stanowi około 26,68 % ogółu gospodarstw domowych w gminie.

¹ Dane Urzędu Miejskiego w Bytowie

I.3 Obszary marginalizacji i wykluczenia społecznego osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej

Czynnikami, które powodują marginalizację i są ryzykiem wykluczenia społecznego osób są obszary problemowe z powodu, których mieszkańcy gminy Bytów korzystają z pomocy społecznej.

Tabela poniżej przedstawia zdiagnozowane powody trudności życiowych rodzin uzasadniające przyznanie pomocy.

Tabela 2 – Powody trudnej sytuacji życiowej

Powody trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin ogółem		Liczba osób w rodzinach	
	2013 r.	2014 r.	2013 r.	2014 r.
Ubóstwo	640	604	1 890	1 670
Sieroctwo	0	0	0	0
Bezdomność	57	62	62	64
Potrzeba ochrony macierzyństwa i wielodzietności	107	94	520	447
Bezrobocie	559	517	1 735	1 557
Niepełnosprawność	333	324	899	814
Długotrwała choroba	466	467	1 326	1 258
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	232	260	907	942
w tym:				
rodziny niepełne	125	114	403	368
rodziny wielodzietne	53	71	338	419
Przemoc w rodzinie	19	19	65	66
Alkoholizm	151	142	265	214
Narkomania	2	4	5	4
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	24	25	40	45
Zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa	1	2	1	2

Porównując rok sprawozdawczy do 2013 nastąpił niewielki spadek liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej. Dominują zaś te same powody trudności

życiowych klientów pomocy społecznej: ubóstwo, długotrwała choroba, niepełnosprawność i alkoholizm. Wzrost nastąpił w obszarze bezradności opiekuńczo-wychowawczych. Nieznaczny spadek klientów, których dotyczy bezrobocie stanowi nadal ważną dysfunkcję w powodach przyznania pomocy.

W 2014 r. Ośrodek nasz objął pomocą społeczną następujące typy rodzin:

Tabela 3 – Typy rodzin

WYSZCZEGÓLNIENIE		LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH	
		OGÓŁEM	w tym: NA WSI		
0		1	2	3	
RODZINY OGÓŁEM /wiersz 2+3+4+5+6+7/		1	792	234	2 206
	o liczbie osób 1	2	280	50	280
	2	3	122	25	244
	3	4	110	29	330
	4	5	144	62	576
	5	6	78	35	390
	6 i więcej	7	58	33	386
w tym /z wiersza 1/ rodziny z dziećmi ogółem /wiersz 9+10+11+12+13+14+15/		8	394	155	1 640
	o liczbie dzieci 1	9	135	42	415
	2	10	138	54	542
	3	11	82	37	418
	4	12	31	19	200
	5	13	4	2	31
	6	14	3	1	24
	7 i więcej	15	1	0	10
RODZINY NIEPEŁNE OGÓŁEM /wiersz 17+18+19+20/		16	126	20	403
	o liczbie dzieci 1	17	58	10	141
	2	18	47	7	163
	3	19	16	1	72
	4 i więcej	20	5	2	27
RODZINY EMERYTÓW I RENCISTÓW OGÓŁEM /wiersz 22+23+24+25/		21	112	26	233
	o liczbie osób 1	22	48	7	48
	2	23	36	6	72
	3	24	9	3	27
	4	25	19	10	86

Powyższa tabela wskazuje, że pomocą społeczną objęto 792 rodziny, (w 2013 r. – 891 rodzin), z czego 30 % (234 rodzin) mieszkało na wsi, 121 to rodziny wielodzietne (w tym 21 rodziny niepełne), 112 to rodziny emerytów i rencistów, a 280 to osoby prowadzące samodzielne gospodarstwa domowe.

Analiza rodzin beneficjentów pomocy społecznej według składu gospodarstw domowych wskazuje, że najliczniejszą grupę stanowią gospodarstwa jednoosobowe. Na ryzyko trudności życiowych narażone są głównie rodziny niepełne, w których występuje brak któregoś z rodziców. Wśród 792 rodzin objętych pomocą społeczną rodziny niepełne stanowiły 15,9% (126 rodzin).

I.4 Struktura dochodów i wydatków za 2014 r.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej uzyskuje dochody własne, które przekazywane są do budżetu gminy, oraz związane z realizacją zadań zleconych, rozliczane z urzędem administracji państwowej, które przekazywane są do budżetu państwa.

Za 2014 r. uzyskano dochody w łącznej kwocie **265.690,57 zł.**

Poniższa tabela obrazuje szczegółowy podział uzyskanych dochodów.

Tabela 4 – Struktura dochodów

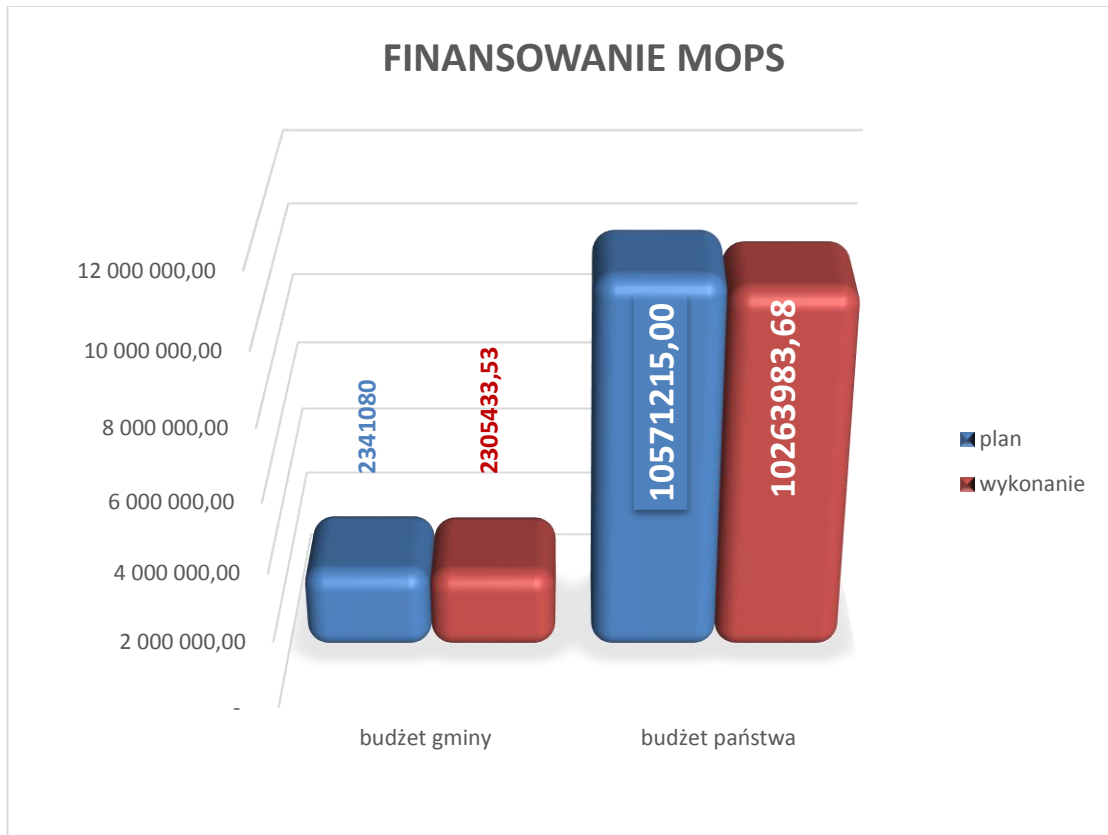
Wyszczególnienie	Plan 2014 r.	Wykonanie
Dochody ogółem	29.389,00	265.690,57
Zadania własne w tym:	29.389,00	29.852,72
1) 75814 § 0920 odsetki od depozytu	9.000,00	8.445,32
2) 85219 § 0690 wpływy z różnych dochodów	-	49,75
3) 85219 § 0970 wpływy z różnych dochodów	389,00	415,40
4) 85228 § 0830 wpływy z usług opiekuńczych	20.000,00	20.942,25
Zadania zlecone w tym:	-	235.837,85
1) 85212 § 0900 odsetki od nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych	-	7.206,49
2) 85212 § 0920 odsetki Funduszu Alimentacyjnego	-	72.246,13
3) 85212 § 0970 Zaliczka Alimentacyjna	-	15.949,05
4) 85212 § 0980 Fundusz Alimentacyjny	-	115.750,57
5) 85212 § 2910 nienależnie pobrane świadczenia Rodzinne, FA – zwroty z lat ubiegłych	-	24.685,61

W roku sprawozdawczym Ośrodek dysponował budżetem 12.912.295,00 zł, z czego wykonał 12.569.417,21 zł.

Wydatki Ośrodka w roku 2014 finansowane były z różnych źródeł:

- ze środków budżetu gminy : 2.305 433,53 zł tj. – 18,3%
- ze środków budżetu państwa: 10 263 983,68 zł tj. – 81,7 %

Udział procentowy źródeł finansowania wydatków MOPS w roku 2014 wskazuje na dominującą rolę budżetu państwa, co ilustruje wykres poniżej:

Łączna kwota wydatków w roku 2014 obejmuje realizację zadań zleconych w wysokości 7.772.100,25 zł oraz zadań własnych w wysokości 4.797.316,96 zł.

Szczegółową strukturę wydatków uwzględniającą rodzaje realizacji zadań przedstawia zestawienie poniżej.

Tabela 5 – Struktura wydatków w 2014 roku na zadania

Lp.	Formy świadczeń wg rozdziałów	Zadania zlecone		Zadania własne	
		Plan w zł	Wykonanie	Plan w zł	Wykonanie
1.	Rozdział 85195 Pozostała działalność	500,00	100,00	0,00	0,00
1.	Rozdział 85202 Domy pomocy społecznej	0,00	0,00	150.200,00	150.134,05
2.	Rozdział 85205 Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	0,00	0,00	12.000,00	11.995,50
3.	Rozdział 85206 Wspieranie rodziny	0,00	0,00	181.678,00	176.281,36
4.	Rozdział 85212 Świadczenia rodzinne	7.650.000,00	7.496.645,65	41.580,00	41.154,20
5.	Rozdział 85213 Ubezpieczenia zdrowotne	48.870,00	44.382,60	56.800,00	54.687,49
6.	Rozdział 85214 Zasiłki i pomoc w naturze	0,00	0,00	1.022.900,00	921.831,88
7.	Rozdział 85216 Zasiłki stałe	0,00	0,00	489.600,00	480.230,06
8.	Rozdział 85219 Utrzymanie ośrodka	3.500,00	3.000,00	1.595.700,00	1.575.379,42
9.	Rozdział 85228 Usługi opiekuńcze i specjalistyczne	42.780,00	42.572,00	120.000,00	114.303,00
10.	Rozdział 85295 Pozostała działalność	185.859,00	185.400,00	840.000,00	840.000,00
12.	Rozdział 85415 Pomoc materialna dla uczniów	0,00	0,00	473.328,00	431.320,00
Razem		7.928.509,00	7.772.100,25	4.983.786,00	4.797.316,96
Ogółem zlecone i własne		Plan – 12.912.295,00		Wykonanie – 12.569.417,21	

Wydatki ogółem na zadania zlecone i własne zmalały w 2014 r. w stosunku do roku 2013 o **23.130,05 zł.** – tj. 0,2%.

I.5 Realizacja zadań w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bytowie według rozdziałów klasyfikacji budżetowej

Rozdział 85195 – Pozostała działalność

Na 2014 r. wydano kwotę **100,00 zł** na pokrycie wydatków związanych ze sfinansowaniem kosztów wydawania decyzji administracyjnych, potwierdzających lub odmawiających prawa do świadczeń opieki zdrowotnej, finansowanych ze środków publicznych. Wydano łącznie 10 decyzji, w tym 9 pozytywnych, 1 odmownie.

W 2 przypadkach uchylono uprawnienia osób do świadczeń.

Wśród osób otrzymujących pomoc dominowały osoby bezdomne i bezrobotne.

Rozdział 85202 – Domy pomocy społecznej

Prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej przysługuje osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności, która nie może samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu i wymaga niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych. Jest to zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym. Pobyt w DPS sfinansowano **7 osobom** tj.:

- Domu Pomocy Społecznej dla dzieci w Bielawkach – 1 osoba (dziecko)
- Domu Pomocy Społecznej w Machowinie – 1 osoba (dorosły)
- Domu Pomocy Społecznej w Lęborku – 1 osoba (dorosły)
- Domu Pomocy Społecznej w Łosienicach – 2 osoby (dorosłe)
- Domu Pomocy Społecznej w Gniewie – 1 osoba (dorosły)
- Domu Pomocy Społecznej w Malborku – 1 osoba (dorosła)

Na opłatę za podopiecznych przebywających w Domach Pomocy Społecznej wydatkowano kwotę **150.134,05**. Źródłem finansowania były środki własne gminy.

Na umieszczenie w domu pomocy społecznej oczekiwały 3 osoby.

Rozdział 85205 – Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Zespół interdyscyplinarny

Zespół Interdyscyplinarny Gminy Bytów działający na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizuje zadania określone w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

MOPS zapewnienia Zespołowi Interdyscyplinarnemu: obsługę organizacyjno - techniczną, lokal, materiały biurowe, dostęp do urządzeń biurowych, miejsce,

w którym można przechowywać dokumentację Zespołu w sposób bezpieczny, tj. zapewniający ochronę danych osobowych.

1. W roku 2014 r. odbyły się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego (ZI).
2. ZI tworzy grupy robocze (GR), których zadaniem jest rozwiązywanie problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach i przygotowanie indywidualnego planu pomocy rodzinie.
3. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A”..

Uprawnione służby sporządziły 53 „Niebieskie Karty – A”, w tym:

- pomoc społeczna – 7,
  - policja – 40
  - oświata – 5,
  - ochrona zdrowia – 0,
  - GKRPA – 1.
4. W 2014 r. utworzonych zostało 41 GR w związku z wszczęciem procedury „*Niebieskie Karty*”. Łącznie w 2014 roku działało 74 Grup Roboczych. Grupy robocze spotkały się 235 razy w 2014 r.
  5. Grupy robocze skierowały wnioski do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o zastosowanie przymusu leczenia odwykowego wobec **16 osób**.
  6. W roku 2014 zakończono procedurę „Niebieskie Karty” w 48 rodzinach. W 37 przypadkach zakończono procedurę w związku z ustaniem przemocy w rodzinie, a w 11 - w związku z nie stwierdzeniem faktu przemocy w rodzinie i brakiem zasadności podejmowania działań..

Koszt finansowy funkcjonowania Zespołu wyniósł w roku sprawozdawczym **11 995,50 zł**.

Struktura tego wydatku przedstawia się następująco:

- *zakup materiałów i wyposażenia* - **5.500,00 zł**

(w tym: zakup materiałów biurowych i druków, zakup tonerów, zakup artykułów spożywczych na szkolenie, zakup oprogramowania do obsługi Zespołu Interdyscyplinarnego na rok 2015 r.)

- *zakup usług* - **5.495,50 zł**

(w tym: szkolenie dla przedstawicieli służb, wykonanie materiałów promocyjnych, usługi pocztowe)

- opłaty z tyt. zakupu usług telefonii. stacjonarnej - 1.000,00 zł

Szczegółowe sprawozdanie z realizacji zadań Zespół przedstawił na Sesji Rady Gminy w marcu br.

Rozdział 85206 – Wspieranie rodziny

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bytowie realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W 2014 r. Ośrodek realizował zadania poprzez:

- zatrudnienie 2 asystentów rodziny, którzy objęli wsparciem 28 rodzin znajdujących się w kryzysie, z problemami: opiekuńczo-wychowawczymi i prowadzeniu gospodarstwa domowego;
- objęcie usługami opiekuńczymi 1 rodziny niewydolnej opiekuńczo-wychowawczo, u której zrealizowano 245 godzin usług, na kwotę 7 350,00 zł;
- wsparcie psychologa poprzez: przeprowadzanie konsultacji psychologicznych przeznaczonych dla rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, przeprowadzanie konsultacji psychologicznych z asystentami rodzin, sporządzanie diagnoz i opinii psychologicznych, oraz uczestniczenie, w razie potrzeby, w spotkaniach służb działających na rzecz wspierania rodzin. Łączny koszt usługi wyniósł 5 580,00 zł.

Ogółem na obsługę powierzonego zadania w 2014r. przeznaczono kwotę **176.281,36 zł**, w tym:

- wydatki budżetowe z dotacji celowej wyniosły - 54.078,00
- wydatki ze środków budżetu gminy wyniosły - 122.203,36

Struktura tego wydatku przedstawia się następująco:

a) wydatki na wynagrodzenia i pochodne dla asystentów:

- 4010	wynagrodzenia osobowe	-	72.826,63
- 4040	dodatkowe wynagrodzenia roczne	-	4.512,07
- 4110	składki na ubezpieczenie społeczne od wynagrodzeń	-	13.033,96
- 4120	składki na Fundusz Pracy	-	1.854,43

b) wydatki rzeczowe :	
- 4210 zakup materiałów i wyposażenia	- 7.400,00
- 4300 zakup usług pozostałych	- 14.747,00
c) świadczenia społeczne	
- 3110 świadczenia społeczne	- 61.907,27

Szczegółowe sprawozdanie z realizacji zadań dot. wspierania rodzin w 2014 r. zostało przedstawione na posiedzeniu Sesji Rady Miejskiej w Bytowie w lutym br.

Rozdział 85212 – Świadczenia rodzinne

Obok działalności w sferze pomocy społecznej Ośrodek realizuje dodatkowe zadania, określane, jako system świadczeń pieniężnych na rzecz rodziny. System ten obejmuje wypłatę świadczeń, które stanowią zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

Świadczenia rodzinne nie stanowią tylko jednej formy zasiłku, jest to cała grupa świadczeń, do których zalicza się:

- świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna,
- zasiłki rodzinne wraz z dodatkami,
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka,
- świadczenia alimentacyjne.

Świadczeniami opiekuńczymi przyznanymi w związku z posiadaną niepełnosprawnością są;

- **zasiłek pielęgnacyjny** jest to pomoc, którą przyznaje się w celu pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji;

- **świadczenie pielęgnacyjne** ta forma wsparcia przysługuje matce albo ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka, osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną oraz innym osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny, jeżeli nie podejmują zatrudnienia lub rezygnują z zatrudnienia w celu sprawowania nad osobą niepełnosprawną. Świadczenie to jest przyznawane niezależnie od dochodów;

- **specjalny zasiłek opiekuńczy** świadczenie to jest przyznawane osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny. Ponadto mogą z niego korzystać małżonkowie,

jeżeli rezygnują z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się znacznym stopniem niepełnosprawności. Zasiłek ten przysługuje, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty kryterium dochodowego wynoszącego 664,00 zł netto. Wysokość miesięczna tego świadczenia wynosi 520,00 zł.

- **zasiłek dla opiekunów** realizując wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 grudnia 2013 r. wprowadzono nowe świadczenie tj. zasiłek dla opiekunów. Zasiłek ten przysługuje, jeżeli decyzja o przyznaniu jej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa z dniem 1 lipca 2013 r. Prawo do tego świadczenia nie jest uzależnione od kryterium dochodowego i przysługuje w wysokości 520,00zł miesięcznie.

Ponadto w 2014 r. był realizowany Rządowy program wspierania osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego, prawo do tego świadczenia przysługiwało osobom mającym ustalone prawo do świadczenia pielęgnacyjnego i należało się za poszczególne miesiące począwszy od stycznia do grudnia 2014 r. w miesięcznej kwocie 200,00 zł.

Dział Świadczeń Rodziny wypłaca pełen katalog świadczeń, które przedstawiono w poniższej tabeli wraz z obowiązującymi kwotami.

Tabela 6 – Świadczenia rodzinne w podziale na ich rodzaje i wysokość obowiązujące w okresie zasiłkowym 2013 – 2014

<i>Typ świadczenia</i>	<i>Kwota świadczeń obowiązująca od 01.11.2012</i>
Zasiłek rodzinny	- 77 zł m-nie na dziecko w wieku do 5 lat - 106 zł m-nie na dziecko w wieku 6-18lat - 115 zł m-nie na dziecko w wieku 18-24 lata
Opieka nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	- 400 zł miesięcznie
Urodzenie dziecka	- 1.000 zł jednorazowo
Samotnego wychowywania dziecka	- 170 zł m-nie nie więcej niż 340zł na wszystkie dzieci, w przypadku dziecka niepełnosprawnego kwotę dodatku zwiększa się o 80 zł na dziecko, nie więcej niż 160 zł na wszystkie dzieci
Kształcenia rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	- 60 zł m-nie na dziecko w wieku do 5 lat - 80 zł m-nie na dziecko w wieku powyżej 5 lat
Rozpoczęcie roku szkolnego	- 100 zł jednorazowo
Nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	- 50 zł m-nie (dojazd) na każde dziecko - 90 zł m-nie (zamieszkanie w internacie) na dziecko
Wychowanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	- 80 zł m-nie
Zasiłek pielęgnacyjny	- 153 zł m-nie
Świadczenie pielęgnacyjne	- 620 zł m-nie do 30.04.2014 r. - 800 zł m-nie od 01.05.2014 r.
Specjalny zasiłek opiekuńczy	- 520 zł m-nie .
Zasiłek dla opiekuna	- 520zł m-nie
Dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego	- 100 zł m-nie do 31.12.2014 r.
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka („becikowe”)	- 1.000 zł jednorazowo

Zasiłek rodzinny ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka. Prawo do zasiłku rodzinnego przysługuje każdej rodzinie, jeżeli spełnia obowiązujące w ustawie kryteria. Według jednego z kryterium dochód rodziny w przeliczeniu na osobę, albo dochód osoby uczącej się nie mógł przekroczyć kwoty 539,00 zł oraz 623,00 zł w przypadku, gdy w rodzinie wychowuje się dziecko niepełnosprawne, które obowiązywało w okresie od 01 stycznia 2014 r. do 31 października 2014 r., oraz kwoty 574,00 zł oraz 664,00 zł w przypadku, gdy w rodzinie wychowuje się dziecko niepełnosprawne w okresie od 1 listopada 2014 r. do 31 grudnia 2014 r. Zasiłek

rodziny i dodatki do zasiłku rodzinnego przysługują na wniosek osoby zainteresowanej.

Liczba świadczeń rodzinnych w 2014 r. wyniosła 41.334, uległa zmniejszeniu w stosunku do 2012 i 2013 roku, w których odnotowano odpowiednio 48.544 i 45.686.

Poniżej przedstawiono liczbę świadczeń w roku 2014 w porównaniu do roku 2012 i 2013.

Tabela 7 – Liczba świadczeń w latach 2012-2014

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń 2012	Liczba świadczeń 2013	Liczba świadczeń 2014
1.	Zasiłki rodzinne	23 622	22 373	20 731
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych	10 584	10 030	8 914
2 a	Urodzenie dziecka	111	136	93
2 b	Opieka nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	772	673	439
2 c	Z tytułu samotnego wychowywania dziecka	954	904	790
2 d	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia	257	238	267
2 e	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia	1 297	1 412	1 148
2 f	Rozpoczęcia roku szkolnego	1 403	1 348	1 279
2 g	Na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	125	91	88
2 h	Na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	1 360	1 192	1 052
2 i	Wychowywanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	4 305	4 036	3 758
3.	Świadczenia opiekuńcze	11 203	11 615	12 364
3 a	Zasiłki pielęgnacyjne	9 338	10 204	10 447
3 b	Świadczenia pielęgnacyjne	1 865	1 397	905
3 c	Specjalny zasiłek opiekuńczy	0	14	45
3 d	Zasiłek dla opiekuna	0	0	967
4.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	277	250	249

Z zestawienia wynika, że dla zdecydowanej większości obserwowana jest tendencja malejąca dla liczby przyznanych świadczeń. Spadek ilości wypłacanych świadczeń ma swoje źródła w następujących czynnikach tj.: wzrost zamożności niektórych rodzin, co

zmniejsza liczbę osób uprawnionych; przyznawanie świadczeń rodzinnych obywatelom polskim przez właściwe instytucje na obszarze Unii Europejskiej i Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Pomimo, że osoby te nie korzystają ze świadczeń w naszym Ośrodku to nie oznacza, że są to sprawy zakończone, gdyż w obowiązku ośrodka jest uchylene decyzji nawet kilka okresów wstecz, jak również sprawdzenie przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Gdańsku, w jakim okresie należały się świadczenia za granicą; realizacja świadczeń rodzinnych jest procesem dynamicznym, reagującym na bieżąco na zmiany sytuacji życiowej świadczeniobiorców. Przykładem takiej sytuacji może być: uzyskanie lub utrata dochodu, zawarcie związku małżeńskiego, śmierć członka rodziny, zmiana miejsca zamieszkania, zaprzestanie kontynuacji nauki przez dziecko w wieku powyżej 18 roku życia;

Od 1 października 2008 r. realizowana jest ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje dzieciom uprawnionym do alimentów zasądzonych od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Funduszu alimentacyjny przyznawany jest na podstawie wniosku, do którego załączony jest m.in. odpis tytułu wykonawczego oraz zaświadczenie od komornika o bezskuteczności prowadzonego postępowania alimentacyjnego wobec dłużnika alimentacyjnego. Jeżeli dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 725 zł. przysługuje fundusz alimentacyjny. W ramach realizacji ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2014 r. o te formę pomocy wnioskowało 156 osób. Wydano 367 decyzji na podstawie, których zrealizowano 2559 świadczeń na łączną kwotę 926.737,47 zł.

Natomiast ogólna kwota odzyskana od dłużników z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyniosła 187.996,70 zł.

Dłużnikiem alimentacyjnym, w rozumieniu ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, jest osoba zobowiązana na podstawie tytułu wykonawczego, przeciwko której egzekucja okazała się bezskuteczna. Organem właściwym dłużnika jest wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego.

W ramach postępowania wobec dłużników alimentacyjnych podejmowano m.in. następujące czynności: przekazano 34 informacji komornikowi sądowemu mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych pochodzących z wywiadu

przeprowadzonego przez pracowników ośrodka oraz oświadczenia majątkowego. W 77 przypadkach wszczęto postępowanie dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań. Ośrodek wydał 53 decyzje o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. Do Powiatowego Urzędu Pracy o aktywizację zawodową wystąpiono wobec 7 dłużników alimentacyjnych. W 12 przypadkach zobowiązano dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się w urzędzie pracy, jako bezrobotny albo poszukujący pracy. Wobec 36 dłużników skierowano wnioski o zatrzymanie im prawa jazdy, natomiast w 9 przypadkach złożono wnioski o ściganie za przestępstwa określone w art. 209§ 1 Kodeksu karnego. W sprawach dot. dłużników alimentacyjnych MOPS współpracuje z Komornikiem Sądowym, Komendą Powiatową Policji, Prokuraturą, Powiatowym Urzędem Pracy, Starostwem Powiatowym oraz z innymi gminami zajmującymi się sprawami dłużników alimentacyjnych.

Wydatki poniesione na świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny w 2014 r.:

Tabela 8 – Wydatki na świadczenia rodzinne

Lp.	Rodzaj świadczenia	Kwota
1.	Zasiłki rodzinne	2 043 557,90
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych	999 501,00
2 a	Urodzenie dziecka	93 000,00
2 b	Opieka nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	169 841,00
2 c	Z tytułu samotnego wychowywania dziecka	139 740,00
2 d	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia	16 020,00
2 e	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia	91 840,00
2 f	Rozpoczęcia roku szkolnego	127 900,00
2 g	Na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	7 920,00
2 h	Na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	52 600,00
2 i	Wychowywanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	300 640,00
3.	Świadczenia opiekuńcze	2 791 095,79
3 a	Zasiłki pielęgnacyjne	1 598 391,00
3 b	Świadczenia pielęgnacyjne	667 781,89
3 c	Specjalny zasiłek opiekuńczy	22 169,00

3 d	Zasilek dla opiekuna	502 753,90
4.	Fundusz Alimentacyjny	926 737,47
5.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	249 000,00
6.	Składki emerytalno - rentowe	253 198,03
7.	Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	5 495,04
8.	Pozostałe odsetki (zasilek dla opiekuna)	16 409,93
9.	Koszty obsługi	211 650,49
RAZEM:		7 496 645 ,65

W 2014 r. wydano **2 557** decyzji w sprawach świadczeń rodzinnych, w tym w sprawie:

1. świadczeń rodzinnych – 2 190,
2. świadczeń z funduszu alimentacyjnego – 367.

Od powyższych decyzji wniesiono 15 odwołań, z czego:

- 15 przekazano do organu II instancji, który wydał:
  - 4 zmieniające decyzje
  - 4 decyzji utrzymano w mocy
  - 7 decyzji organ II uchylono i przekazano do ponownego rozpatrzenia.

Na obsługę powierzonego zadania przeznaczono również środki samorządowe w kwocie **41.154,20 zł.**

Rozdział 85213 – Ubezpieczenia zdrowotne

Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane były ze środków na zadania zlecone i własne. W 2014 r. ze środków na zadania zlecone wydano kwotę – **44.382,60** i z zadań własnych kwotę **54.687,49 zł.:**

- z tytułu pobierania świadczeń rodzinnych – 120 osób (745 świadczeń) na kwotę 44.382,60 zł
- z tytułu zajęć w Centrum Integracji Społecznej – 48 osób (261 świadczeń) na kwotę 12.188,16 zł
- z tytułu pobierania świadczeń z pomocy społecznej tj. zasilek stały – 117 osób (1109 świadczeń) na kwotę 42.499,33 zł.

Rozdział 85214 – Zasiłki i pomoc w naturze

Pomoc realizowana była ze środków własnych gminy, w ramach tych zadań wydano kwotę **921 831,88 zł.**

Pomoc przyznano w następujących formach:

Tabela 9 – Wydatki na zasiłki celowe i okresowe

Lp.	FORMY POMOCY	LICZBA RODZIN	LICZBA ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ
1.	Zasiłki celowe i w naturze:	599	1774	145 410,53
	w tym: zasiłki celowe specjalne	138	274	35 022,75
	zasiłki celowe	320	945	91 201,39
	bony towarowe	55	150	9 480,00
	schronienie	6	206	5 306,39
	sprawienie pogrzebu	1	1	1 600,00
	zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	2	2	2 800,00
2.	Zasiłki okresowe	477	2315	776 421,35
	w tym: dotacje celowe	x	x	743 931,88
	środki własne	x	x	32 489,47
Razem				921 831,88

Rozdział 85216 – Zasiłki stałe

Zasiłki stałe realizowane są w ramach zadań własnych gminy.

Na realizację zadania wydano z dotacji celowej kwotę 480 230,06 zł.

Analiza wydatków przedstawia się następująco:

Tabela 10 – Wydatki na zasiłki stałe

FORMY POMOCY	LICZBA OSÓB	LICZBA ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ
Zasiłki stałe – dotacje celowe	123	1167	480 230,06
osoby samotnie gospodarujące	88	853	390 664,00
osoby pozostające w rodzinie	37	314	89 566,06

Rozdział 85219 - Ośrodki Pomocy Społecznej

Wydatki budżetowe na utrzymanie Ośrodka w 2014 r. zrealizowano w wysokości **1 578 379,42** w tym:

- wydatki budżetowe z dotacji celowej wyniosły - 273 900,00
- wydatki ze środków budżetu gminy wyniosły - 1 301 479,42
- wydatki budżetowe z dotacji zleconej wyniosły - 3 000,00
(wynagrodzenie dla opiekuna sądowego)

Struktura wydatków przedstawia się następująco:

a) wynagrodzenia i pochodne:

- 4010 wynagrodzenia osobowe - 1.064 890,10
- 4040 dodatkowe wynagrodzenia roczne - 88 680,93
- 4110 składki na ubezpieczenie społeczne - 195 024,35
- 4120 składki na Fundusz Pracy - 17 277,89
- 4440 odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych - 32 635,58

b) utrzymanie ośrodka i wydatki rzeczowe:

- 3020 ekwiwalent za używanie własnej odzieży i obuwia - 6 671,44
- 3030 różne wydatki na rzecz osób fizycznych - 3 000,00
- 4210 zakup materiałów i wyposażenia - 28 880,00
- 4230 zakup leków - 290,68

- 4260	zakup energii, co, wody	-	24 369,04
- 4270	zakup usług remontowych	-	3 854,82
- 4280	zakup usług zdrowotnych	-	1.862,00
- 4300	zakup usług pozostałych	-	53 705,20
- 4350	usługi internetowe	-	1 313,64
- 4360	opłaty z tyt. zakupu usług telekom. telefonii ruchomej	-	1 030,63
- 4370	opłaty z tyt. zakupu usług telekom. telefonii stacjonarnej	-	1 940,91
- 4400	opłaty czynszowe za pomieszczenia biurowe	-	24 935,40
- 4410	podróże służbowe krajowe	-	4 084,52
- 4430	różne opłaty i składki	-	3 847,16
- 4480	podatek od nieruchomości	-	3 199,00
- 4520	opłaty na rzecz budżetów jst	-	720,00
- 4700	szkolenia pracowników	-	9 316,13
- 6060	wydatki na zakupy inwestycyjne	-	6 850,00

Rozdział 85228 – Usługi opiekuńcze

MOPS organizował pomoc w formie usług opiekuńczych dla osób samotnych, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagały pomocy innych osób, a były jej pozbawione. Pomoc przyznawano również osobom, które mają rodzinę, lecz rodzina nie może takiej opieki zapewnić.

Zasady odpłatności za usługi ustala gmina uzależniając je od dochodu świadczeniobiorcy (uchwała rady gminy).

W 2014 r. pomocą w formie usług opiekuńczych objęto 21 osób. Wypracowano 9605 godzin.

Koszt usług wyniósł **114.303,00 zł**

Szczególny rodzaj usług specjalistycznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi organizują gminy, jako zadania zlecone przez administrację rządową. Z tej formy pomocy korzystały w 2014 r. – 3 osoby. Wypracowano 3092 godzin.

Koszt usług wyniósł **42.572,00 zł.**

Zasady odpłatności za usługi określa rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

Rozdział 85295 – Pozostała działalność

1. Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Celem programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z terenem objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich oraz osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych i osób samotnych. W ramach programu realizowane są: posiłki dla dzieci w szkołach, posiłki dla osób dorosłych, pomoc rzeczowa w postaci bonów żywnościowych, świadczeń pieniężnych na zakup żywności.

Ogólny koszt realizacji ww. programu wyniósł:	- 840.000,00 zł
w tym:	
z dotacji celowej	- 540.000,00 zł
ze środków samorządowych	- 300.000,00 zł

W ramach Rządowego programu w 2014 r. udzielono pomocy **1 926 osobom**, w tym:

- dzieci od 0-7 roku życia – 305 (w tym z posiłku 83 osobom)
- uczniowie szkół podstawowych i gimnazjalnych – 617 (w tym z posiłku 492 osobom)
- pozostałe osoby – 1 006 (w tym z posiłku 106 osobom).

Ze środków Programu w 8 szkołach podstawowych i gimnazjalnych gminy Bytów dożywianych było 555 uczniów, którym wydano 52 817 posiłków. Średni koszt posiłku wyniósł 5,10 zł. Finansowanie dożywiania dzieci w szkołach obejmowało również szkoły spoza naszej gminy dla uczniów, którzy zamieszkują na terenie naszej gminy, a kontynuują tam naukę.

Bony żywnościowe przyznano 389 rodzinom, zaś świadczenie pieniężne na zakup żywności 443 rodzinom.

2. Rządowy program - Wspieranie osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne

Nadal realizowany był rządowy program wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne. Na jego wykonanie otrzymaliśmy środki z zadań zleconych gminie. Świadczenie realizowano dla 76 osób.

Na realizację zadania w 2014 r. przeznaczono kwotę **185.400,00**

a) wydatki rzeczowe:

- 4210 zakup materiałów i wyposażenia - 4.292,00
- 4300 zakup usług pozostałych - 1.108,00

b) świadczenia społeczne

- 3110 świadczenia społeczne - 180.000,00

Rozdział 85415 – Pomoc materialna dla uczniów

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bytowie, jako organ właściwy realizuje zadania w zakresie przyznawania dla uczniów świadczenia materialnego o charakterze socjalnym. Stypendium szkolne jest jedną z form pomocy społecznej, którą przyznaje się na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.)

3. Stypendium szkolne

Uprawnionym do pomocy materialnej o charakterze socjalnym są uczniowie szkół podstawowych, gimnazjum, szkół ponadgimnazjalnych, słuchacze publicznych kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych, nie dłużej jednak niż do ukończenia 24 roku życia. Świadczenie przysługuje również wychowankom ośrodków szkolnych i wychowawczych, w których realizuje się szkolny obowiązek nauki, aż do czasu jego ukończenia. Stypendium szkolne ukierunkowane jest na całkowite lub częściowe pokrywanie kosztów na cele edukacyjne. Warunkiem przyznania stypendium jest spełnienie kryterium dochodowego w rodzinie ucznia, które wynosi 456,00 zł. Termin składania wniosków kończy się z upływem 15 września każdego roku. Po tym terminie dopuszcza się złożenie wniosków wraz z dołączonym uzasadnieniem złożenia wniosku po terminie. Wysokość stypendiów szkolnych jest zróżnicowana z uwagi na poziom dochodów poszczególnych rodzin.

W roku 2014r. wnioski o przyznanie stypendium szkolnego złożyło **310 rodzin** w tym rozpatrzono **pozytywnie 294 wnioski**.

Stypendium w formie pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym w tym w szczególności na zakup podręczników, przyborów szkolnych, odzieży sportowej i obuwia sportowego oraz innych materiałów dydaktycznych **wypłacono 513 uczniom**. W związku z przekroczeniem kryterium ustawowego tj. 456,00 zł pomocy materialnej w formie stypendium szkolnego **odmówiono 29 uczniom**. Najniższe stypendium w 2014 r. wyniosło 90,00 zł miesięcznie, średnie 130,00 zł miesięcznie zaś najwyższe 160,00 zł miesięcznie.

Wypłata stypendium szkolnego następowała po dostarczeniu przez wnioskodawców dowodów poniesionych kosztów na cele edukacyjne np. faktur lub imiennych rachunków.

4. Zasiłek szkolny

Przyznawany jest uczniowi znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego, w szczególności takiego jak: klęska żywiołowa (pożar, powódź), kradzież, śmierć rodzica lub opiekuna prawnego, ciężka choroba w rodzinie (zdarzenia muszą być potwierdzone stosownymi zaświadczeniami i dokumentami). Wysokość zasiłku szkolnego ustalana jest indywidualnie, poprzez ocenę skutków zdarzenia losowego, przy czym jego wysokość nie może przekroczyć pięciokrotności kwoty, o której mowa w art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych tj. kwota wyjściowa to 106,00 zł – do 530,00 zł.

W 2014 r. rozpatrzono 8 wniosków, z których zasiłek szkolny **przyznano 11 uczniom**. Wszystkie zasiłki szkolne zostały przyznane w formie pieniężnej.

Na realizację powyższych zdań wydano ogółem kwotę 431 320,00 zł.

w tym:

1. Stypendia szkolne: **425 720,00 zł**
  - z dotacji celowej: 340 576,00 zł
  - ze środków własnych: 85 144,00 zł
2. Zasiłki szkolne: **5 600,00 zł**
  - z dotacji celowej: 4 480,00 zł

- ze środków własnych: 1 120,00 zł

Pomoc materialna dla uczniów jest finansowana w 80% ze środków budżetu państwa i w 20% ze środków budżetu gminy.

II Inna działalność Ośrodka

II.1 Prace społeczno – użyteczne:

MOPS organizował prace społeczno - użyteczne (PSU) jako formę aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku i korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. PSU pomagają bezrobotnym w łagodzeniu negatywnych skutków bezrobocia, dają szansę dla osób skierowanych na powrót na rynek pracy (zatrudnienie) i umożliwiają uzyskanie dochodów.

Ogólny koszt prac społecznie użyteczne wyniósł **145.550,20 zł**, w tym koszty poniesione przez poszczególne instytucje wyniosły:

• Urząd Miejski	-	43.039,92 zł
• Powiatowy Urząd Pracy	-	87.330,12 zł
• Szpital	-	15.180,16 zł

W ramach PSU w 2014 r. Ośrodek zaktywizował łącznie 75 osób bezrobotnych.

Prace były wykonywane w następujących podmiotach:

- Sołectwa: Dąbie, Gostkowo, Grzmiąca, Mądrzechowo, Niezabyszewo, Płotowo, Pomysk Mały, Pomysk Wielki, Rzepnica, Sierzno, Świątkowo, Udorpie, Ząbinowice.

W ramach prac wykonywano: sprzątanie chodników, placów zabaw, świetlic, przystanków PKS, parkingów, koszenie trawy, sadzenie kwiatów i krzewów, oczyszczanie poboczy dróg, odśnieżanie itp.,

- SP Niezabyszewo: sprzątanie i prace porządkowe na terenie szkoły i wokół obiektu,
- SP nr 5 Bytów: prace porządkowe wokół szkoły i w szkole,
- Gimnazjum nr 2 Bytów: sprzątanie pomieszczeń szkolnych,
- Miejski Klub Sportowy „Bytovia”: prace porządkowe w „Domku Piłkarza" i na terenie MOSiR-u,
- Kompleks Basenowo - Rekreacyjny: prace porządkowe, odśnieżanie i prace konserwacyjne na terenie kompleksu,
- MOPS Bytów: prace porządkowe w Ogrzewalni dla osób bezdomnych przy ul. Przemysłowej 38; roznoszenie korespondencji; pomoc podopiecznym: robienie zakupów, sprzątanie,

- Bytowskie Centrum Kultury: sprzątanie dziedzińca i wzgórza zamkowego,
- Szpital Powiatowy Bytów: sprzątanie terenu szpitala, pomoc przy pracach remontowych oraz pomoc w punkcie dystrybucji pościeli,
- Środowiskowy Dom Samopomocy Bytów: prace porządkowe w placówce, pomoc podopiecznym ŚDS,
- Centrum Integracji Społecznej: sprzątanie posesji Miła 26 i 26a, odśnieżanie chodników oraz roznoszenie korespondencji.

II.2 Zadania z zakresu pomocy społecznej zlecone do realizacji innym podmiotom

– Środowiskowy Dom Samopomocy w Bytowie

Realizację specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ośrodku wsparcia – Środowiskowym Domu Samopomocy w Bytowie zlecono Fundacji „Sprawni Inaczej”.

Środowiskowy Dom Samopomocy w gminie Bytów przeznaczony jest dla 42 osób przewlekle psychicznie chorych i niepełnosprawnych intelektualnie, osób, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy.

W analizowanym okresie MOPS przyznał miejsca w ŚDS 46 osobom na podstawie decyzji administracyjnych.

ŚDS prowadzi terapię zajęciową i ruchową oraz rehabilitację społeczną, zawodową i medyczną, zajęcia terapii indywidualnej i grupowej, pomoc lekarzy specjalistów i psychologa, wspieranie rodziców/opiekunów i najbliższego otoczenia.

Koszt realizacji zadania wyniósł: **535.440,00 zł**, w tym:

- z budżetu państwa: 488.000,00 zł
- z budżetu gminy: 30.000,00 zł

W ramach powyższych kosztów MOPS realizował umowę polegającą na udzieleniu dotacji przez Wojewodę Pomorskiego na zakup wyposażenia do poszczególnych pracowni Środowiskowego Domu Samopomocy oraz utworzenie 2 miejsc w kwocie 25 440,00 zł.

– **Specjalistyczne usługi-autyzm**

Szczególnym rodzajem usług specjalistycznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, które organizują gminy, jako zadanie zlecone jest organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla dzieci z zaburzeniem rozwojowym – autyzmem. Zadanie to powierzono do realizacji Fundacji „Sprawni Inaczej”. W ramach realizacji zadania zajęcia prowadzone były przez specjalistów: pedagogów, terapeutów zajęciowych, logopedów, psychologów i fizjoterapeutów. Rodzaj terapii zlecany był przez lekarza psychiatrę lub psychologa. Z tej formy pomocy w okresie sprawozdawczym skorzystało **13** dzieci. Wypracowano 2144 godziny. Koszt zadania wyniósł 64 320,00 zł.

Środki finansowe na funkcjonowanie ŚDS i realizację specjalistycznych usług opiekuńczych dla dzieci z zaburzeniem rozwojowym - autyzmem znajdowały się w 2014 r. w budżecie Gminy Bytów w związku z zaplanowaniem realizacji zadań w *Rocznym programie współpracy gminy Bytów z organizacjami pozarządowymi na 2014r.*

II.3 Poradnictwo specjalistyczne

Jednym z elementów systemu polityki społecznej realizowanej przez MOPS w Bytowie jest zapewnienie dostępu do specjalistycznego poradnictwa prawnego i psychologicznego. Z tej formy pomocy korzystały głównie osoby i rodziny korzystające ze świadczeń pomocy społecznej.

– **Poradnictwo prawne**

Radca prawny zatrudniony w MOPS udzielał pomocy w formie porad prawnych. Pomoc ta udzielana była najczęściej w formie przygotowania pism procesowych z zakresu prawa rodzinnego i cywilnego.

Dużą grupę stanowią mieszkańcy, którzy zgłaszają się do prawnika z zagadnieniami z zakresu ustania małżeństwa wskutek rozvodu oraz zaciąganiem zobowiązań przez nich samych i członków ich rodzin. Z tej formy wsparcia skorzystało 180 osób z 81 rodzin.

– **Poradnictwo psychologiczne**

W 2014 r. psycholog przeprowadził konsultacje indywidualne z klientami Ośrodka (120 rodziny, 245 osoby w rodzinach).

Konsultacje indywidualne dotyczyły głównie tematów:

- a. uzależnienie od alkoholu – rozmowy były prowadzone w kierunku motywacji do leczenia odwykowego, wskazywano negatywne skutki nadużywania alkoholu,
- b. współuzależnienie – praca z rodzinami osób uzależnionych od alkoholu koncentrowała się nad odbarczeniem z odpowiedzialności za picie osoby nadużywającej alkoholu,
- c. przemoc w rodzinie – indywidualne wsparcie, rozmowy wzmacniające, dostarczanie wiedzy nt. zjawiska przemocy w rodzinie,
- d. śmierć lub choroba bliskiej osoby – rozmowy koncentrowały się na przepracowaniu straty lub wsparciu,
- e. akceptacji niepełnosprawności – rozmowy koncentrowały się na ukazaniu możliwości funkcjonowania z niepełnosprawnością,
- f. problemy opiekuńczo-wychowawcze – strata rodzica, traumy po wypadkach samochodowych i inne – psycholog konsultant kierował osoby z tego typu problemem do Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej, jak również na warsztaty kierowane do rodziców.

Na konsultacjach indywidualnych pojawiały się osoby z myślami samobójczymi, depresją, schizofrenią, zaburzeniami osobowości, nerwicami, lękiem. Psycholog konsultant kierował te osoby do Poradni Zdrowia Psychicznego, w celu rozpoczęcia współpracy z psychiatrą.

Dodatkowo w roku 2014 psycholog konsultant nawiązał ściślejszą współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w Bytowie: u osób, które uporały się z problemami psychicznymi pojawiła się potrzeba pracy zawodowej i chęć bycia potrzebnym.

Kilkakrotnie na konsultacjach przeprowadzono badanie inteligencji testem WAIS (Wechsler Adult Intelligence Scale). Odbyły się wizyty domowe (wsparcie osób niepełnosprawnych, zaburzonych psychicznie, motywowanie do podjęcia leczenia psychiatrycznego lub zmiany trybu życia).

Ponadto przy udziale psychologa odbyły się 3 spotkania z mieszkańcami lokali przy ul. Przemysłowej nr 38 i 38a (m.in. Ogrzewalnia), których celem było budowanie pozytywnych relacji sąsiedzkich, podniesienie świadomości mieszkańców o zjawisku demoralizacji dzieci i młodzieży. Omawiano również metody i sposoby organizowania czasu wolnego przez społeczność lokalną

II.4 Akcja świąteczna 2014

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bytowie zorganizował akcję świąteczną, skierowaną do dzieci, osób samotnych, bezdomnych i niepełnosprawnych zamieszkałych na terenie gminy Bytów. Akcja podzielona była na dwie części. Pierwszą z nich była impreza z okazji dnia Św. Mikołaja dla dzieci w przedziale wiekowym 3-12 lat. Impreza odbyła się 6 grudnia 2014 r. w Bytowskim Centrum Kultury. W zabawie wzięło udział 286 dzieci wytypowanych przez pracowników socjalnych MOPS w Bytowie. Dzieci uczestniczące w imprezie pochodziły z rodzin dysfunkcyjnych, zagrożonych alkoholizmem, bezrobociem, przemocą w rodzinie, a także z rodzin niepełnych i wielodzietnych. Pozostałe dzieci z rodzin korzystających z pomocy z tut. ośrodka w przedziale wiekowym 13-16 lat (111 dzieci) otrzymały paczki w Ośrodku. Paczki w łącznej liczbie 397 sfinansowane były ze środków Rządowego Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Łączny koszt paczek dla wszystkich dzieci wyniósł 45.258,00 zł.

Drugą częścią projektu była kolacja wigilijna, na którą zaproszono 92 osoby, mieszkańców gminy Bytów. Wieczera wigilijna odbyła się 22 grudnia 2014 r. w Restauracji „Jaś Kowalski” w Bytowie. Kolacja wigilijna ufundowana była przez restaurację, ryby i ciasto pozyskano od innych sponsorów. Goście wigilijni otrzymali paczki żywnościowe zakupione w ramach Rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” oraz środków własnych gminy. Łączny koszt zakupu paczek wyniósł 10.154,96 zł.

Współrealizatorami projektu byli: Restauracja „Jaś Kowalski” w Bytowie, Bytowskie Centrum Kultury, „Caritas” przy Parafii Kościoła Św. Katarzyny w Bytowie.

II.5 Pomoc żywnościowa

W 2014 roku wsparto 272 rodziny (1.103 osoby w rodzinach) pomocą żywnościową i rzeczową pochodzącą ze zbiórek Chojnickiego Banku Żywności. Rodziny otrzymały następujący asortyment: jabłka (1.706 kg), śliwki (810 kg), groszek konserwowy (1.008 kg - 2.520 szt.), por (120 kg), dżem owocowy (208 kg - 800 szt.), koszulki (15 szt.), placki ziemniaczane mrożone (1.190,70 kg), rogaliki (403,20 kg - 32 kartony).

W ubiegłym roku Program PEAD, realizowany do końca 2013 roku, zastąpił Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa (PO PŻ) 2014 – 2020, który będzie realizowany w nowej perspektywie finansowej UE w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym FEAD. Jest to nowy program polegający na dostarczaniu najuboższym osobom w Polsce pomocy żywnościowej w formie paczek lub posiłków. Dodatkowo wobec wielu osób objętych programem realizowane będą różne działania towarzyszące, mające na celu włączenie społeczne (tzw. środki towarzyszące). PO PŻ zakłada, że ośrodki pomocy społecznej kwalifikować będą osoby do pomocy żywnościowej, wydając w tym celu skierowania na specjalnym druku. Przy dokonywaniu kwalifikacji powinien być brany pod uwagę fakt korzystania z pomocy finansowej w ramach wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020.

Wsparcie w postaci pomocy żywnościowej w ramach PO PŻ adresowane jest do osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, spełniających kryteria określone w art. 7 ustawy o pomocy społecznej (czyli z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych), których dochód nie przekracza 150% kryterium dochodowego uprawniającego do skorzystania z pomocy społecznej, tj. 813 zł dla osoby samotnie gospodarującej i 684 zł dla osoby w rodzinie. Osoby i rodziny, które nie korzystały wcześniej z pomocy społecznej, mogą być kierowane do uzyskania pomocy żywnościowej na podstawie oświadczenia o wysokości dochodów i spełniania przesłanek, o których mowa w art. 7 ustawy o pomocy społecznej, a także podania informacji niezbędnych do wypełnienia skierowania przez pracownika socjalnego.

Nowym elementem w PO PŻ jest obowiązkowe prowadzenie działań włączenia społecznego, mającego na celu włączenie osób doświadczających deprivacji materialnej w funkcjonowanie społeczności lokalnych, pomoc towarzyszącą niezbędną dla zaspakajania podstawowych potrzeb życiowych, a także wzmacnianie samodzielności i kompetencji w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Rolą ośrodków w tym zakresie jest współpraca z organizacjami w celu:

- udzielenia pomocy osobom korzystającym ze wsparcia FEAD na drodze do aktywizacji społecznej,
- oceny, czy poszczególne osoby wymagają wsparcia aktywizacyjnego w postaci usług aktywnej integracji lub innych usług społecznych,

a także

- kierowania osób zgłaszających chęć korzystania z pomocy żywnościowej do objęcia wsparciem aktywizacyjnym przez innych beneficjentów EFS (Europejskiego Funduszu Społecznego),
- informowania o możliwościach uzyskania wsparcia przez odbiorców pomocy PO PŻ ze środków EFS w postaci uczestnictwa w konkretnych projektach.

Gmina Bytów przystąpiła do realizacji PO PŻ w ramach Podprogramu 2014 we współpracy ze Stowarzyszeniem NAZARET w grudniu 2014 roku. Podprogram zakładał realizację w okresie od 01.12.2014 r. do 31.01.2015 r. dystrybucję żywności tylko w formie paczek żywnościowych składających się z 5 rodzajów artykułów spożywczych spośród 5 grup towarowych. Do gminy Bytów dotarło 7.701,50 kg żywności, w tym: cukier, mleko, makaron świderki, mielonka wieprzowa i olej rzepakowy. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zakwalifikował do udziału w Podprogramie 319 rodzin (1.055 osób w rodzinie). Realizowanymi działaniami towarzyszącymi były działania skierowane do osób bezdomnych przebywających w ogrzewalni oraz konsultacje świadczone przez psychologa zatrudnionego w Ośrodku.

W okresie sprawozdawczym obejmującym realizację PO PŻ – Podprogram 2014:

1. udzielono wsparcia psychologicznego 11 beneficjentom ostatecznym Programu w postaci konsultacji psychologicznych świadczonych przez psychologa Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej,
2. udzielono wsparcia 10 bezdomnym osobom (beneficjentom Ostatecznym PO PŻ) w postaci:
  - a. korzystania z ogrzewalni dla bezdomnych osób z problemami uzależnień,
  - b. korzystania z kąpeli, możliwości przeprania ubrań, bielizny,
  - c. używania artykułów higieny osobistej, preparatów na świerzb, wszawicę, środków opatrunkowych, przeciwbólowych,
  - d. uczestnictwa w zajęciach prowadzonych w ramach Punktu Informacyjnego, tj.:
    - poradnictwa socjalnego (motywowanie do podejmowania zmian, pomoc w różnych sprawach),
    - poradnictwa prewencyjnego (pogadanki nt. skutków prawnych wynikających z trybu życia osoby bezdomnej: żebractwa, przestępczości, zgorszenia w miejscach publicznych, zakłócania spokoju i porządku publicznego, demoralizacji środowiska),
    - poradnictwa zdrowotnego (pogadanki nt. chorób wynikających z nadużywania alkoholu, brudu, niehigienicznego trybu życia, choroby skóry, choroby cywilizacyjne, higiena osobista),
    - pogadank nt. szkodliwości picia alkoholu, motywowanie do podjęcia leczenia,
  - e. kultywowania tradycji - organizacja Wigilii i Świąt Bożego Narodzenia .

II.6 Współpraca z Policją

Współpraca z Policją przebiegała wielotorowo i polegała m.in. na:

- wymianie informacji, wspólnych wyjazdach w sprawach wymagających natychmiastowej interwencji,
- monitorowaniu rodzin, w szczególności rodzin z dziećmi, zagrożonych dysfunkcjami, kryzysem, bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, wymagających wsparcia w godzinach wieczornych oraz w dni wolne od pracy,
- obustronnym przekazywaniu informacji dotyczących podjętych działań w rodzinach i u osób bezdomnych,
- uczestnictwie dzielnicowych i pracowników socjalnych w Grupach Roboczych powołanych przez Zespół Interdyscyplinarny w ramach procedury „Niebieskie Karty”,

- odebraniu z rodziny biologicznej i zabezpieczeniu w 2 przypadkach 5 dzieci na podstawie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

II.7 Przeciwdziałanie bezdomności

W związku z przebywającymi na terenie naszej gminy 64 (62 rodziny) osobami bezdomnymi, (14 osób posiada świadczenie w postaci zasiłku stałego), wymagającymi wsparcia w postaci ochrony przed niskimi temperaturami, zapewnieniem ciepłego posiłku oraz odzieży, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bytowie podejmował następujące działania:

1. zabezpieczał bezdomne osoby w ciepły posiłek (w okresie I – III i X – XII we wszystkie dni tygodnia oraz święta, w okresie IV – IX w dni powszednie),
2. świadczył pracę socjalną na rzecz osób bezdomnych, w tym osób przebywających w ogrzewalni przy ul. Przemysłowej 38/17,
3. zapewniał schronienie dla osób bezdomnych:
  - opłacał koszty pobytu 7 osób w placówkach schronienia poza gminą Bytów (2 osoby – schronisko, 4 osoby, w tym 2 dzieci – Dom Interwencji Kryzysowej, 1 osoba – Dom Pomocy Społecznej),
  - prowadził wspólnie ze Stowarzyszeniem NAZARET ogrzewalnię (placówkę niskoprogową dla osób bezdomnych z problemem uzależnienia od alkoholu, narkotyków lub innych substancji psychoaktywnych),
4. zabezpieczał osoby bezdomne w odzież, obuwie, artykuły spożywcze, lekarstwa (zasiłki celowe, bony towarowe, spożywcze, dystrybucja odzieży),
5. umożliwiał osobom bezdomnym dbanie o zdrowie i higienę osobistą poprzez zabezpieczanie ich w niezbędne lekarstwa, środki opatrunkowe, środki przeciw wszawicy, świerzbowi, prysznic, pranie lub wymianę odzieży,
6. współpracował ze Stowarzyszeniem NAZARET aplikującym w ramach ogłoszonych konkursów na realizację zadań publicznych o środki finansowe na funkcjonowanie ogrzewalni. Wspólna realizacja 2 projektów pod wspólną nazwą „Prowadzenie ogrzewalni dla bezdomnych osób z problemami uzależnień” współfinansowanych ze środków:
  - Wojewody Pomorskiego w kwocie 8.000 zł.
  - gminy Bytów w kwocie 1.450 zł

Pozwoliło to na prowadzenie w okresie I – XII 2014 ogrzewalni dla 20 bezdomnych osób. Ogrzewalnia czynna była w godzinach 18.00 – 8.00, w okresie bardzo niskich

temperatur godziny otwarcia i zamknięcia były adekwatnie do potrzeb regulowane. Z usług placówki skorzystało w ww. okresie łącznie 60 osób (9 K i 51 M, w tym 13 ON), z tego 45 z terenu naszej gminy, 15 z innych gmin.

- w ramach realizowanych projektów funkcjonował Punkt Informacyjny, gdzie: funkcjonariusz KPP, w ramach swoich obowiązków służbowych, prowadził poradnictwo prewencyjne, tj. 1-godzinne pogadanki nt. skutków prawnych wynikających z bezdomności, łącznie odbyło się 21 spotkań ,
- pracownik socjalny, w czasie ponadnormatywnym, prowadził poradnictwo socjalne, tj. 2-godzinne spotkania mające na celu udzielanie pomocy przy rozwiązywaniu różnych problemów, łącznie odbyły się 23 spotkania,
- edukator zdrowotny prowadził 2-godzinne zajęcia edukacyjne dot. chorób wynikających z bezdomnego trybu życia, chorób skóry, alkoholizmu, profilaktyki zdrowia, łącznie odbyło się 9 spotkań.

W ogrzewalni zorganizowano wieczerzę wigilijną oraz obchodzono święta Bożego Narodzenia. Doposażono placówkę w grzejnik olejowy, czajniki bezprzewodowe. Ośrodek pozyskał środki finansowe z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na prowadzenie w ogrzewalni zajęć psychoedukacyjnych pn. „Profilaktyka i edukacją dotyczącą problematyki uzależnień od alkoholu”, których adresatami były osoby bezdomne przebywające w ogrzewalni. Zajęcia prowadzone były przez specjalistę, 1 raz w tygodniu po 2-godziny , łącznie odbyło się 18 spotkań

Bieżące funkcjonowanie placówki (wpuszczanie osób bezdomnych, prowadzenie rejestru, sprzątanie ogrzewalni i sanitariatów) zapewniała mieszkanka budynku przy ul. Przemysłowej 38. Pracę wykonywała w ramach: prac społecznie-użytecznych, prac interwencyjnych.

Ponadto 10 bezdomnych osób było objętych wsparciem Podprogramu 2014 w ramach PO PŻ, opisanym w części II.5.

Tab nr 11 – Inne działania

Lp.	Działania
1	<p>Pomocy społecznej udzielano na podstawie wywiadów środowiskowych. Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługiwało:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osobie samotnej, której dochód nie przekraczał kwoty 542 zł • osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekraczał kwoty 456 zł. <p>W przypadku przyznawania pomocy w zakresie dożywiania na podstawie Ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” prawo do świadczeń przysługiwało:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dla osoby samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza 150 % ustawowego kryterium, tj. kwoty 813 zł, • dla osoby w rodzinie, której dochód nie przekracza 150% ustawowego kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, tj. kwoty 684 zł na osobę w rodzinie. <p>W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany specjalny zasiłek celowy w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samodzielnie gospodarującej lub rodziny, który nie podlega zwrotowi</p>
2	<p>Prowadzone były praktyki 2 studentów studiów w specjalności praca socjalna oraz 1 osoba w ramach praktyki zawodowej z Zespołu Szkół Ekonomiczno – Rolniczych.</p>
3	<p>Na tablicy ogłoszeń stale wywieszane były aktualne oferty pracy oraz informacje o kursach zawodowych, pracownicy socjalni w ramach pracy socjalnej informowali klientów o wolnych miejscach pracy na podstawie informacji uzyskanej z PUP.</p>

4	Ośrodek pośredniczył w przekazywaniu używanych mebli i sprzętów gospodarstwa domowego potrzebującym rodzinom klientów pomocy społecznej.
5	Sporządzono 3709 wywiadów środowiskowych w sprawie udzielenia pomocy społecznej.
6	Pracownicy socjalni skierowali do Kierownika MOPS 8 wniosków o objęcie rodzin wsparciem asystenta rodziny.
7	Pracownicy socjalni wzięli udział w 47 spotkaniach w PCPR, mających na celu ocenę dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, oceny rodzin zastępczych oraz ocenę sytuacji rodziny biologicznej dziecka będącego w pieczy zastępczej.
8	Na potrzeby postępowań prowadzonych w innych ośrodkach pomocy społecznej i dla innych instytucji (np. ZOL) wykonano 27 wywiadów środowiskowych u mieszkańców gminy Bytów.
9	Skierowano 8 wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bytowie z prośbą o wszczęcie postępowania o zastosowanie przymusowego leczenia odwykowego.
10	Sporządzono 24 kart informacyjnych dla PCPR u rodziców biologicznych dzieci przebywających w pieczy zastępczej.
11	Sporządzono 9 opinii dotyczących sytuacji materialno – bytowej rodzin dla potrzeb różnych instytucji (np. Sąd, Fundacje).
12	Na zlecenie Sądu Rodzinnego udzielono informacji w 8 sprawach dotyczących wskazania kandydata do pełnienia obowiązku opiekuna prawnego osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej.

13	Objęto pomocą i wsparciem 2 osoby z dozorem elektronicznym poprzez udzielenie pomocy finansowej i rzeczowej – (2 rodziny/6 osób w rodzinach).
14	Przeprowadzenie dla potrzeb Działu Świadczeń Rodziny 80 wywiadów środowiskowych.
15	Wystąpienie w 6 przypadkach do Sądu Rejonowego o wgląd w sytuację dziecka.
16	Wysłanie do Sądu Rejonowego 6 informacji o sytuacji dziecka w rodzinie.
17	Sporządzono 47 kart informacyjnych na zlecenie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bytowie dotyczących sytuacji osób, wobec których toczy się postępowanie o zobowiązanie do leczenia odwykowego.
18	Przeprowadzono rekrutację: <ul style="list-style-type: none"> – 28 dzieci na kolonie letnie zorganizowane w terminie od 30.06.2014 r. – 10.07.2014 r. w Trąbkach Wielkich organizowane przez Stowarzyszenie NAZARET, – 16 dzieci z terenów wiejskich na kolonie letnie zorganizowane w terminie 12.08.2014 r. – 25.08.2014 r. w Domu Harcerza w Gdańsku organizowane przez Pomorskie Kuratorium Oświaty w Gdańsku, – 15 dzieci z terenów miejskich na kolonie letnie zorganizowane w terminie od 15.08.2014 r. – 28.08.2014 r. w Domu Wczasowym „Kolejarz” w Muszynie, organizowane przez Pomorskie Kuratorium Oświaty w Gdańsku.
19	Wydano 45 zaświadczeń o korzystaniu z pomocy społecznej dla klientów i 37 dla instytucji (ZUS, policja, Sąd).

20	W 2014 r. pracownicy socjalni pracujący na 11 rejonach opiekuńczych obsługiwali średnio 72 rodziny.
21	Wydano 6251 decyzji administracyjnych w sprawach pomocy społecznej.
22	Zgodnie z Porozumieniem z dnia 13 czerwca 2000 r. pomiędzy Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej a Centralnym Zarządem Służby Więziennej udzielono pomocy 25 osobom zwalnianym z zakładów karnych.
23	Na podstawie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe ma prawo odebrać dziecko z rodziny i umieścić je u innej, niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub całodobowej placówce opiekuńczo – wychowawczej. Decyzję tę pracownik socjalny podejmuje wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także z przedstawicielem ochrony zdrowia. W godzinach pracy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bytowie powyższe działania są realizowane zgodnie z art. 12a ustawy. Problem pojawia się po godzinach pracy Ośrodka oraz w dni wolne. W związku z tym, od 1 czerwca 2014 r. Ośrodek wprowadził dyżury po godzinach pracy (poniedziałek – po 16.00, wtorek – piątek – po 15.00) oraz w dni wolne. Dyżury te pełniło 4 pracowników socjalnych. Polegały one na gotowości do podjęcia interwencji na zgłoszenie telefoniczne Policji w przypadku zagrożenia życia lub zdrowia dziecka.
24	W ramach porozumienia ze Stowarzyszeniem Kobiet na Rzecz Kobiet Rodziny realizowano spotkania grupy wsparcia dla kobiet doznających przemocy domowej w ramach realizacji projektu „Więcej mocy” .W projekcie uczestniczyło 10 kobiet.
25	Uczestnictwo gminy Bytów w projekcie systemowym „Wsparcie środowiska osób

	<p>niepełnosprawnych z terenów wiejskich i małomiasteczkowych”, realizowane w partnerstwie z Centrum Edukacji i Aktywizacji Zawodowej Osób Niepełnosprawnych w Bydgoszczy. Niepełnosprawni uczestnicy projektu otrzymali indywidualne wsparcie mentora, uczestniczyli w licznych szkoleniach zawodowych i komputerowych oraz warsztatach. W gminie Bytów wsparcie otrzymało 21 mieszkańców, z czego 3 otrzymało zatrudnienie.</p>
--	---

III Struktura organizacyjna i kadra

Zadania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej realizowane były przez pracowników następujących działów, tj.:

II.1 Dział Pomocy Środowiskowej,

II.2 Dział Świadczeń Rodzinnych,

II.3 Dział Finansowy,

II.4 samodzielne stanowiska pracy.

Średnie zatrudnienie osobowo wynosiło 32,00 pracowników, etatowo: 30,50 etatu i wg stanu na dzień 31.12.2014 r. Ośrodek zatrudniał: 32 pracowników tj.:

II.5 3 osoby na stanowiskach kierowniczych: kierownik ośrodka, z-ca kierownika, główna księgowa

II.6 12 pracowników socjalnych – z tego 11 pracujących w rejonach opiekuńczych

II.7 2 asystentów rodziny

II.8 2 konsultantów (psycholog, radca prawny) – 2 osoby na $\frac{1}{4}$ etatu

II.9 5 pracowników działu świadczeń rodzinnych

II.10 8 pracowników administracyjnych: księgowa, kasjer, inspektor ds. kancelaryjno – organizacyjnych, inspektor ds. świadczeń, informatyk, podinspektor ds. stypendiów i zasiłków, inspektor do spraw pracowniczych, sprzątaczką.

Pracownicy Ośrodka stale podnoszą swoje kwalifikacje. W 2014 roku 2 osoby ukończyły szkolenia na II stopień specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny.

Ponadto pracownicy Ośrodka brali udział w szkoleniach z zakresu spraw dotyczących:

- bezpieczeństwa i higieny pracy dla pracowników i osób kierujących pracownikami
- ochrony przeciwpożarowej
- nowych technologii 45+,
- świadczeń rodzinnych,
- obsługi oprogramowania POMOST
- księgowości i sprawozdawczości budżetowej,
- pracowników socjalnych: nowelizacja ustawy, obowiązujące przepisy oraz szkolenia dot. podniesienia kompetencji zawodowych.

IV Potrzeby i założenia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na rok 2015.

- Superwizja dla pracowników socjalnych (art. 121a ust. 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej - od 01.01.2015 r. zadanie obowiązkowe gminy),
- Superwizja dla asystentów rodziny,
- Doskonalenie kompetencji pracowników ośrodka poprzez szkolenia:
  - przeciwdziałające wypaleniu zawodowemu,
  - tematyczne z zakresu: przemocy w rodzinie, uzależnień od alkoholu, substancji psychoaktywnych, funduszu alimentacyjnego, świadczeń rodzinnych, pracy z trudnym klientem, pracy z rodziną wieloproblemową,
- Ustanowienie rodzin wspierających – nowego narzędzia we wspieraniu rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- Opracowanie i uchwalenie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2015-2017 r.,
- Opracowanie i chwalenie Strategii Rozwiązywania problemów Społecznych Gminy Bytów na lata 2016-2020,
- Opracowanie projektów i aplikowanie o środki finansowe z Unii Europejskiej,
- Opracowanie i wdrożenie procedur bezpieczeństwa dla pracowników Ośrodka.

V Potrzeby i założenia w zakresie pomocy społecznej w gminie Bytów na rok 2015.

- Utworzenie noclegowni/schroniska dla bezdomnych, placówki o wyższym standardzie usług oraz zorganizowanie przy niej łaźni, pralni i pomieszczenia świetlicowo - jadalnego,
- Zwiększenie ilości mieszkań socjalnych, w szczególności dla rodzin z dziećmi (zbyt mała ilość mieszkań socjalnych w stosunku do potrzeb),
- Utworzenie domu/klubu dziennego pobytu dla osób starszych.

Spis tabel

Tabela 2 – Powody trudnej sytuacji życiowej	7
Tabela 3 – Typy rodzin	8
Tabela 4 – Struktura dochodów	9
Tabela 5 – Struktura wydatków w 2014 roku na zadania	11
Tabela 6 – Świadczenia rodzinne w podziale na ich rodzaje i wysokość obowiązujące w okresie zasiłkowym 2013 – 2014.....	17
Tabela 7 – Liczba świadczeń w latach 2012 – 2014.....	18
Tabela 8 – Wydatki na świadczenia rodzinne	20
Tabela 9 – Wydatki na zasiłki celowe i okresowe	22
Tabela 10 – Wydatki na zasiłki stałe	23
Tab nr 11 – Inne działania	39